Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

1 март 2012 година *

„Директиви 91/439/ЕИО и 2006/126/ЕО — Взаимно признаване на свидетелствата за управление на моторни превозни средства — Отказ на държава членка да признае валидността на свидетелство за управление, издадено от друга държава членка на лице, което съгласно правната уредба на първата държава не е физически и психологически годно да управлява моторно превозно средство“

По дело C-467/10

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Landgericht Gießen (Германия) с акт от 21 септември 2010 г., постъпил в Съда на 28 септември 2010 г., в рамките на наказателно производство срещу

Baris Akyüz,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н J. N. Cunha Rodrigues, председател на състав, г-н U. Lõhmus, г-н A. Rosas (докладчик), г-н A. Ó Caoimh и г-н Ал. Арабаджиев, съдии,

генерален адвокат: г-жа V. Trstenjak,

секретар: г-н K. Malacek, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 26 октомври 2011 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за г-н Akyüz, от J. Häller, Rechtsanwalt,

— за германското правителство, от г-н T. Henze и г-н N. Graf Vitzthum, в качеството на представители,

— за италианското правителство, от г-жа G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от г-н S. Varone, avvocato dello Stato,

— за Европейската комисия, от г-н G. Braun и г-жа N. Yerrell, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

* Език на производството: немски.

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 1, параграф 2 и член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439/ЕИО на Съвета от 29 юли 1991 година относно свидетелствата за управление на моторни превозни средства (ОВ L 237, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 2, стр. 62), както и на член 2, параграф 1 и член 11, параграф 4 от Директива 2006/126/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 година относно свидетелствата за управление на моторни превозни средства (ОВ L 403, стр. 18; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 17, стр. 216).

2 Запитването е отправено в рамките на наказателно производство, образувано срещу г-н Akyüz, германски гражданин, за това, че на 5 декември 2008 г. и 1 март 2009 г. е управлявал автомобил на германска територия, без да притежава необходимото за тази цел свидетелство за управление.

Правна уредба

Правна уредба на Съюза

Директива 91/439

3 Първо съображение от Директива 91/439 гласи:

„като има предвид, че за целите на общата транспортна политика и като принос към повишаването на безопасността на движението по пътищата, а също и за улесняване преместването на лица, установяващи се в държава членка, различна от тази, в която са положили изпит за придобиване на свидетелство за управление, желателно е да има национални свидетелства за управление по образец на Общността, които да се признават взаимно от държавите членки без необходимост от смяна“.

4 Съгласно четвърто съображение от същата директива с оглед безопасността на движението по пътищата трябва да бъде установен минимум от изисквания за издаване на свидетелство за управление.

5 Съгласно член 1, параграф 2 от посочената директива „[с]видетелствата за управление, издадени от държавите членки, се признават взаимно“.

6 Член 7, параграф 1 от Директива 91/439 гласи:

„1. Свидетелства за управление се издават, освен посоченото дотук, само на тези кандидати:

а) които са положили успешно изпит за проверка на способностите и поведението и теоретичен изпит и които отговорят на медицинските изисквания съгласно разпоредбите на приложение II и приложение III;

б) които имат обичайно пребиваване на територията на държавата членка, издаваща свидетелството, или представят доказателства, че учат там най-малко от шест месеца“.

7 Член 8, параграфи 2 и 4 от същата директива предвижда:

„2. При спазване на принципа на териториално действие на наказателното и полицейското законодателство, държавата членка по обичайно пребиваване може да прилага своята национална уредба относно ограничаване, временно отнемане, отнемане или анулиране на правото на управление на притежател на свидетелство за управление, издадено от друга държава членка, и при необходимост да смени свидетелството за управление именно с такава цел.

[…]

4. Всяка държава членка има право да откаже да признае валидността на свидетелство за управление, издадено от друга държава членка на лице, спрямо което на територията на [първата] държава членка е приложена някоя от мерките, предвидени в параграф 2.

По същия начин всяка държава членка има право да откаже издаването на свидетелство за управление на кандидат, спрямо когото подобна мярка е наложена в друга държава членка“.

Директива 2006/126

8 Съгласно член 2, параграф 1 от Директива 2006/126 „[с]видетелствата за управление, издадени от държавите членки, се признават взаимно“.

9 Член 7, параграфи 1 и 5 от посочената директива гласи:

„1. Свидетелства за управление на превозно средство се издават само на кандидатите:

а) които са взели изпит по умения и поведение и теоретичен изпит и отговарят на медицинските стандарти в съответствие с разпоредбите на приложения II и III;

[…]

д) които имат обичайно място на пребиваване на територията на държавата членка, издаваща свидетелството или могат да представят доказателства, че [учат] там за срок най-малко шест месеца.

[…]

5. […]

Без да се накърнява член 2, държава членка, която издава свидетелство, полага необходимото старание, за да гарантира, че лицето изпълнява изискванията, постановени в параграф 1 от настоящия член, и прилага своите национални разпоредби относно анулирането или отнемането на правото на управление на превозно средство, ако установи, че свидетелството е било издадено, без да са изпълнени изискванията“.

10 Член 11, параграф 4 от Директива 2006/126 гласи следното:

„Държава членка отказва издаването на свидетелство за управление на моторно превозно средство на кандидат, на когото свидетелство за управление на моторно превозно средство е ограничено, временно отнето или отнето в друга държава членка.

Държава членка отказва да признае валидността на свидетелство за управление на моторно превозно средство, издадено от друга държава членка на лице, на което свидетелството за управление на моторно превозно средство е ограничено, временно отнето или отнето на територията на [първата] държава.

Държава членка може да откаже издаването на свидетелство за управление на превозно средство на кандидат, на когото свидетелство е анулирано в друга държава членка“.

11 Член 16, параграфи 1 и 2 от посочената директива предвижда:

„1. Държавите членки приемат и публикуват преди 19 януари 2011 г. законови, подзаконови и административни разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 1, параграф 1, член 3, член 4, параграфи 1, 2, 3 и параграф 4, букви б) до к), член 6, параграф 1, параграф 2, букви а), в), г) и д), член 7, параграф 1, букви б), в) и г), параграфи 2, 3 и 5, член 8, член 10, член 13, член 14, член 15 и приложения I, точка 2, II, точка 5.2 относно категории A1, A2 и A, приложения IV, V и VI. Те съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

2. Те прилагат тези разпоредби от 19 февруари 2013 г.“

12 Член 17, първа алинея от същата директива гласи:

„Директива 91/439/ЕИО се отменя от 19 януари 2013 г., без да се накърняват задълженията на държавите членки по отношение на крайните срокове, посочени в приложение VII, част Б за транспониране на настоящата директива в националното законодателство“.

13 Член 18 от Директива 2006/126 предвижда:

„Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 2, параграф 1, член 5, член 6, параграф 2, буква б), член 7, параграф 1, буква а), член 9, член 11, параграфи 1, 3, 4, 5 и 6, член 12 и приложения I, II и III се прилагат от 19 януари 2009 г.“

Национална правна уредба

14 Член 28, параграфи 1, 4 и 5 от Наредбата относно достъпа на лицата до участие в движението по пътищата (Наредба относно свидетелствата за управление) (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung) от 18 август 1998 г. (BGBl. 1998 I, стр. 2214) в редакцията ѝ в сила до 15 януари 2009 г. (наричана по-нататък „FeV“) гласи следното:

„1) На притежателите на валидни свидетелства за управление от [Европейския съюз] или [Европейското икономическо пространство (ЕИП)], които обичайно пребивават по смисъла на член 7, параграф 1 или 2 в Германия, се разрешава — при спазване на ограничението, предвидено в параграфи 2—4 — да управляват превозни средства в тази страна съобразно притежаваната правоспособност. Условията, свързани с чуждестранните свидетелствата за управление, се спазват и в Германия. Разпоредбите на настоящата наредба се прилагат за тези свидетелства за управление, освен ако не е предвидено друго.

[…]

4) Разрешението, посочено в параграф 1, не се прилага за притежателите на свидетелство за управление от [Съюза] или ЕИП,

1. на които е издадено само временно свидетелство за управление с учебна цел или друго временно свидетелство за управление;

2. които към момента на издаването му са пребивавали обичайно в Германия, освен ако не са придобили свидетелството за управление като студенти или ученици по смисъла на член 7, параграф 2 по време на престой от поне шест месеца;

3. чието свидетелство за управление е било в Германия предмет на мярка за временно или окончателно отнемане, приета от съд, или на мярка за отнемане, приета от административен орган, която подлежи на незабавно изпълнение или е окончателна, на които е било отказано свидетелство за управление с окончателно решение или чието свидетелство за управление не е било отнето само защото междувременно те са се отказали от него;

4. на които с влязло в сила съдебно решение е забранено да се издава свидетелство за управление; или

5. на които е забранено да управляват превозно средство в Германия, в държавата, в която е издадено свидетелството за управление, или в държавата, в която обичайно пребиват, или на които съгласно член 94 от Наказателно-процесуалния кодекс свидетелството за управление е отнето, иззето или задържано.

5) След като е постановено решение по параграф 4, точки 3 и 4, използването в Германия на свидетелство за управление от [Съюза] или ЕИП се разрешава по искане на съответното лице, ако са отпаднали основанията за отнемането или забраната за издаване на свидетелство за управление. Член 20, параграфи 1 и 3 [от FeV] се прилага съответно“.

15 Член 28, параграфи 1, 4 и 5 от FeV в редакцията ѝ след приемането на Наредбата от 7 януари 2009 г. (BGBl. 2009 I, стр. 29) транспонира в германското право член 11, параграф 4 от Директива 2006/126. Понастоящем параграфи 4 и 5 от FeV гласят следното:

„4) Разрешението, посочено в параграф 1, не се прилага за притежателите на свидетелство за управление от [Съюза] или ЕИП,

[…]

2. които, въз основа на данните в свидетелството им за управление или на неоспорима информация, произхождаща от държавата на издаване на свидетелството за управление, към момента на издаването му са пребивавали обичайно в Германия, освен ако не са придобили свидетелството за управление като учащи или ученици по смисъла на член 7, параграф 2 по време на престой от поне шест месеца;

3. чието свидетелство за управление е било в Германия предмет на мярка за временно или окончателно отнемане, приета от съд, или на мярка за отнемане, приета от административен орган, която подлежи на незабавно изпълнение или е окончателна, на които е било отказано свидетелство за управление с окончателно решение или чието свидетелство за управление не е било отнето само защото междувременно те са се отказали от него;

[…]

В случаите по изречение 1, точки 2 и 3 административните органи могат да издадат констативен административен акт за липса на право на управление. Изречение 1, точки 3 и 4 се прилага само когато посочените в него мерки са вписани в централния регистър за движението и не са били отменени на основание член 29 от Закона за движението по пътищата (Straßenverkehrsgesetz).

5) След като е постановено решение по параграф 4, точки 3 и 4, използването в Германия на свидетелство за управление от [Съюза] или ЕИП се разрешава по искане на съответното лице, ако са отпаднали основанията за отнемането или забраната за издаване на свидетелство за управление. Параграф 4, изречение 3, както и член 20, параграфи 1 и 5 се прилагат съответно“.

16 Член 21, параграф 1, точка 1 от Закона за движението по пътищата предвижда:

„1) С лишаване от свобода до една година или с глоба се наказва всеки,

1. който управлява моторно превозно средство без съответно свидетелство за управление.

[…]“.

Фактите по главното производство и преюдициалните въпроси

17 В периода 2004—2008 г. г-н Akyüz, роден през 1989 г., е осъждан неколкократно, по-специално за телесна повреда, за управление на моторно превозно средство без свидетелство за управление, за престъпление, съставляващо квалифициран случай на изнудване, придружено с употреба на сила и извършено в съучастие, както и за заплашване и обида.

18 На 4 март 2008 г. г-н Akyüz подава заявление до Landrat des Wetteraukreises (председател на администрацията на окръг Ветерау, наричан по-нататък „Landrat“) за издаване на свидетелство за управление на моторно превозно средство от категория B. С писмо от 12 юни 2008 г. Landrat го уведомява, че за да му се издаде свидетелство за управление, трябва да представи медицинско-психологическо удостоверение за годността си да управлява моторни превозни средства. Заявителят се явява на преглед за издаване на изисканото удостоверение. В заключението си от 8 септември 2008 г. експертът, прегледал г-н Akyüz, констатира, че не може да се счита, че заинтересованият покрива необходимите физически и психологически изисквания за безопасно управление на моторно превозно средство от група 1 (категории B, L, M, S) по обществените пътища. Според експерта съществува висок риск от агресивно поведение от страна на заявителя.

19 С влязло в сила решение от 10 септември 2008 г. Landrat отхвърля заявлението за издаване на свидетелство за управление по съображението, че подсъдимият не отговаря на физическите и психологическите изисквания за безопасно управление на моторно превозно средство.

20 На 24 ноември 2008 г. в град Дечин (Чешка република) на г-н Akyüz е издадено свидетелство за управление на моторно превозно средство от категория B. Според предоставената от германското посолство в Прага информация службата за чужденците и полицията в град Дечин не могат да установят дали г-н Akyüz е пребивавал в Чешката република към тази дата. Според електронно съобщение на службите на посолството от 6 октомври 2009 г. службата за чужденците разполага само с декларация, отнасяща се до периода от 1 юни до 1 декември 2009 г. Свидетелството за управление на моторно превозно средство на г-н Akyüz било издадено в град Дечин на 8 юни 2009 г. Както обаче се установява от копието на посоченото свидетелството, първоначалната дата на издаване е 24 ноември 2008 г.

21 Германските органи установяват, че г-н Akyüz е управлявал моторни превозни средства в Германия на 5 декември 2008 г. и 1 март 2009 г.

22 С присъда от 17 декември 2009 г. Amtsgericht Friedberg, в качеството му на Jugendschöffengericht (съд по дела на непълнолетни лица), признава г-н Akyüz за виновен в това, че е управлявал моторно превозно средство без свидетелство за управление в двата посочени по-горе случая.

23 Г-н Akyüz обжалва тази присъда пред Landgericht Gießen.

24 Тъй като има съмнения по-специално дали германските органи са длъжни да признаят свидетелството за управление, издадено на г-н Akyüz от компетентните чешки органи, доколкото органите на Федерална република Германия не са му отнемали свидетелството за управление, а само са отказали да му издадат свидетелство в тази държава членка, Landgericht Gießen решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„Трябва ли

а) член 1, параграф 2 във връзка с член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439 [...],

б) член 2, параграф 1 във връзка с член 11, параграф 4 от Директива 2006/126 [...],

да се тълкуват в смисъл:

1) че не допускат държавата членка (приемащата държава) да откаже да признае на територията си свидетелство за управление, издадено от друга държава членка (държавата на издаване), когато придобиването на свидетелството за управление в държавата на издаването му се предхожда от отказ да се издаде такова свидетелство в приемащата държава, тъй като физическите и психологическите изисквания за безопасно управление на моторно превозно средство не са изпълнени;

2) при утвърдителен отговор — че не допускат държавата членка (приемащата държава) да откаже да признае на територията си свидетелство за управление, издадено от друга държава членка (държавата на издаване), когато придобиването на свидетелството за управление в държавата на издаването му се предхожда от отказ да се издаде такова свидетелство в приемащата държава, тъй като физическите и психологическите изисквания за безопасно управление на моторно превозно средство не са изпълнени, *и* когато се установи — въз основа на посоченото в свидетелството за управление, на друга неоспорима информация, произхождаща от държавата на издаване, или въз основа на други безспорни сведения, по-специално евентуална информация от самия притежател на свидетелството за управление или други сигурни сведения, известни на приемащата държава, — че е налице нарушение на изискването за обичайно пребиваване по член 7, параграф 1, буква б) от Директива 91/439 [...], съответно по член 7, параграф 1, буква д) от Директива 2006/126 [...],

— а ако другите неоспорими сведения, по-специално евентуалната информация от самия притежател на свидетелството за управление или другите сигурни сведения, известни на приемащата държава, не са достатъчни, то произхожда ли информацията от държавата на издаване по смисъла на практиката на Съда, когато е съобщена не пряко, а опосредено, под формата на основано на такава информация съобщение от другиго, по-специално от посолството на приемащата държава в държавата на издаване;

3) че не допускат държавата членка (приемащата държава) да откаже да признае на територията си свидетелство за управление, издадено от друга държава членка (държавата на издаване), когато е установено, че макар да са изпълнени формалните изисквания за придобиване на свидетелство за управление в държавата на издаването му, престоят в тази държава е осъществен с единствената цел да се придобие

свидетелство за управление, а не с цел, която е защитена от правото на ЕС, по-специално от основните свободи съгласно ДФЕС и от Хартата на основните права на Европейския съюз, както и от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (туризъм за свидетелства за управление)?“.

По преюдициалните въпроси

Предварителни бележки

25 В самото начало е важно да се констатира, че поставените от запитващата юрисдикция въпроси се отнасят до тълкуването на релевантните разпоредби, от една страна, на Директива 91/439, и от друга, на Директива 2006/126, която отменя и заменя тази директива.

26 Следователно трябва да се определи до каква степен тези разпоредби са приложими по делото, разглеждано в главното производство.

27 Според германското правителство само разпоредбите на Директива 91/439 са приложими за посоченото дело. Всъщност от издаденото в Чешката република свидетелство за управление на г-н Akyüz личало, че датата на издаване на това свидетелство е 24 ноември 2008 г. Съгласно член 18, втора алинея от Директива 2006/126 обаче член 11, параграф 4 от тази директива се прилага от 19 януари 2009 г., тоест след датата на издаване на това свидетелство. Комисията обаче счита, че разпоредбите на Директива 2006/126 са приложими към деянието, извършено от г-н Akyüz в Германия на 1 март 2009 г.

28 От една страна, от преписката по делото, с която разполага Съдът, следва, че двете разглеждани в главното производство деяния на г-н Akyüz, а именно управляването на моторно превозно средство в Германия без съответно свидетелство за управление, са извършени на 5 декември 2008 г. и 1 март 2009 г.

29 От друга страна, макар в акта за преюдициално запитване да се посочва и 8 юни 2009 г. като датата, на която на г-н Akyüz е издадено чешкото свидетелство за управление, важно е да се отбележи, че видно от посочения акт, фотокопието на свидетелството за управление сочи 24 ноември 2008 г. като първоначална дата на издаването му.

30 Следователно изглежда, че чешките органи са издали на г-н Akyüz посоченото свидетелство за управление на 24 ноември 2008 г., което запитващата юрисдикция трябва да провери. В случай че това свидетелство е издадено едва на 8 юни 2009 г., това ще означава, че г-н Akyüz не е притежавал чешко свидетелство за управление към датата, на която е извършил разглежданите в главното производство деяния, и въпросът за признаването на свидетелство за управление, издадено едва след извършването на тези деяния, ще е ирелевантен за настоящото дело.

31 Макар Директива 91/439 да се отменя едва считано от 19 януари 2013 г., все пак член 2, параграф 1 и член 11, параграф 4 от Директива 2006/126 се прилагат, считано от 19 януари 2009 г., съгласно член 18, втора алинея от последната.

32 Следва да се констатира, че член 2, параграф 1 от Директива 2006/126 предвижда взаимното признаване на издадените от държавите членки свидетелства за управление. Съгласно член 11, параграф 4, втора алинея от тази директива обаче държавата членка отказва да признае валидността на свидетелство за управление на моторно превозно средство, издадено от друга държава членка на лице, на което свидетелството за управление на моторно превозно средство

е ограничено, временно отнето или отнето на територията на първата държава, при това независимо от това дали посоченото свидетелство е било издадено преди датата, на която тази разпоредба е станала приложима.

33 От това следва, че посочените разпоредби са приложими ratione temporis по отношение на второто деяние, разглеждано в главното производство, а именно това, което г-н Akyüz е извършил на 1 март 2009 г.

34 При тези условия поставените от запитващата юрисдикция въпроси следва да се разглеждат с оглед както на член 1, параграф 2 и член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439, така и на член 2, параграф 1 и член 11, параграф 4 от Директива 2006/126.

По първия въпрос

35 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали разпоредбите на член 1, параграф 2 във връзка с член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439, както и на член 2, параграф 1 във връзка с член 11, параграф 4 от Директива 2006/126 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат правна уредба на приемаща държава членка, съгласно която последната може да откаже да признае на своя територия свидетелство за управление, издадено в друга държава членка, когато приемащата държава членка не е предприемала спрямо притежателя на това свидетелство нито една от мерките по член 8, параграф 4 от Директива 91/439 или член 11, параграф 4, втора алинея от Директива 2006/126, но е отказала да му издаде първо свидетелство за управление по съображението, че съгласно правната уредба на тази държава той не отговаря на физическите и психологическите изисквания за безопасно управление на моторно превозно средство.

36 Германското правителство счита, че когато на заявителя е отказано издаването на свидетелство за управление по съображението, че не отговаря на физическите и психологическите изисквания за безопасно управление на моторно превозно средство, допускането му до участие в движението по пътищата представлява не по-малка опасност от това да се разреши участие в движението на лица, чието свидетелство за управление е било отнето по аналогични съображения. Според това правителство понятието „отнемане“ следователно трябва да се тълкува разширително, така че да обхване и първоначалния отказ за издаване на свидетелство за управление.

37 Германското правителство изтъква и необходимостта да се вземат предвид някои основни права на участниците в движението по пътищата като правото на живот, правото на неприкосновеност на личността, правото на собственост, потвърдени съответно в членове 2, 3 и 17 от Хартата на основните права на Европейския съюз, с които основните свободи трябвало да са съвместими и които предполагали държавите членки да не допускат до участие в движението на тяхна територия водачи, за които се знае със сигурност, че представляват значителна опасност за останалите участници в движението.

38 Комисията допълва, че когато на лицето е отказано издаване на първо свидетелство за управление по съображения, които в случай на вече издадено свидетелство биха довели до ограничаване, временно отнемане, отнемане или анулиране на последното, това лице трябва да се третира по същия начин, както ако спрямо него беше налице някоя от последните хипотези. Освен това посоченото обстоятелство не било основание да се допусне привилегировано отношение към това лице при налагането на приложимите в мястото му на пребиваване мерки, нито да не се позволи или да не се изисква от държавите членки да прилагат предвидените ограничителни мерки, когато са налице установените условия за това.

39 Италианското правителство обаче отбелязва, че в първия въпрос на запитващата юрисдикция не се споменава критерият за „обичайно пребиваване“. Макар да изразява надежда за еволютивно тълкуване на правните норми на Съюза в смисъл, че допускат отказ да се признае свидетелство за управление, издадено при условия като разглежданите в главното производство, това правителство стига до извода, че разпоредбите на член 1, параграф 2 във връзка с член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439, както и тези на член 2, параграф 1 във връзка с член 11, параграф 4 от Директива 2006/126 видимо не допускат такъв отказ.

40 В това отношение следва да се напомни, че според установената практика на Съда член 1, параграф 2 от Директива 91/439 предвижда взаимното признаване, без друго формално изискване, на свидетелствата за управление, издадени от държавите членки. Тази разпоредба налага на последните ясно и точно задължение, което не оставя никаква свобода на преценка относно мерките, които трябва да бъдат приети за изпълнението му (вж. по-специално Решение от 19 февруари 2009 г. по дело Schwarz, C-321/07, Сборник, стр. I-1113, точка 75 и Решение от 19 май 2011 г. по дело Grasser, C-184/10, Сборник, стр. I-4057, точка 19). Трябва да се констатира, че същото се отнася и за член 2, параграф 1 от Директива 2006/126, чийто текст е идентичен с този на член 1, параграф 2 от Директива 91/439.

41 Задължение на държавата членка, издала свидетелството за управление, е да провери дали са изпълнени минималните условия, наложени от правото на Съюза, по-специално тези относно пребиваването и годността за управление, предвидени в член 7, параграф 1 от Директива 91/439, и следователно дали е обосновано издаването на свидетелство за управление (вж. Решение по дело Schwarz, посочено по-горе, точка 76 и Решение по дело Grasser, посочено по-горе, точка 20).

42 След като органите на дадена държава членка са издали свидетелство за управление съгласно член 1, параграф 1 от Директива 91/439, другите държави членки нямат право да проверяват спазването на условията за издаване, предвидени от тази директива. Всъщност притежаването на свидетелство за управление, издадено от държава членка, трябва да се счита за доказателство, че притежателят на това свидетелство е отговарял на тези условия в деня, в който последното му е издадено (вж. по-специално Решение по дело Schwarz, посочено по-горе, точка 77 и Решение по дело Grasser, посочено по-горе, точка 21).

43 Член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439 обаче позволява на държавите членки при определени обстоятелства, и по-конкретно по съображения за безопасност на пътното движение, както следва от последното съображение от Директива 91/439, да прилагат националните си разпоредби относно ограничаването, временното отнемане, отнемането и анулирането на свидетелствата за управление спрямо всички притежатели на свидетелства, които обичайно пребиват на тяхна територия (Решение по дело Schwarz, посочено по-горе, точка 79).

44 По този начин член 8, параграф 4, първа алинея от Директива 91/439 допуска държава членка да откаже да признае валидността на свидетелство за управление, получено в друга държава членка от лице, спрямо което на територията на първата държава членка е наложена мярка за ограничаване, временно отнемане, отнемане или анулиране на свидетелството. От своя страна, член 11, параграф 4, втора алинея от Директива 2006/126 предвижда, че държавата членка е длъжна да откаже да признае валидността на свидетелство за управление на моторно превозно средство, издадено от друга държава членка на лице, на което свидетелството за управление на моторно превозно средство е ограничено, временно отнето или отнето на територията на първата държава.

45 Съдът обаче многократно припомня, че предвидената в член 8, параграф 4 от Директива 91/439 възможност представлява дерогация на общия принцип за взаимно признаване на свидетелствата за управление и поради това следва да се тълкува стриктно (вж. по-специално

Решение от 20 ноември 2008 г. по дело Weber, C-1/07, Сборник, стр. I-8571, точка 29, Решение по дело Schwarz, посочено по-горе, точка 84 и Определение от 2 декември 2010 г. по дело Scheffler, C-334/09, Сборник, стр. I-12379, точка 63).

46 Всъщност изключенията от задължението за признаване без формални изисквания на свидетелствата за управление, издадени в държавите членки, които уравновесяват този принцип с принципа за безопасност на движението по пътищата, не могат да се тълкуват разширително, без да се изпразни от всякакво съдържание принципът на взаимно признаване на свидетелствата за управление, издадени в държавите членки съгласно Директива 91/439 (вж. в този смисъл Определение от 9 юли 2009 г. по дело Wierer, C-445/08, точка 52 и Определение по дело Scheffler, посочено по-горе, точка 63).

47 В настоящия случай трябва да се констатира, че отказът да се издаде първо свидетелство за управление, не е сред хипотезите, в които е възможно държава членка да не признае свидетелство за управление, издадено в друга държава членка, в съответствие с член 8, параграф 4 от Директива 91/439 и член 11, параграф 4, втора алинея от Директива 2006/126.

48 Следва да се отбележи, че в съдебното заседание германското правителство по същество посочи, че ако отказът да се издаде първо свидетелство за управление в една държава членка, се основава на съществени съображения за негодност, които не са взети предвид в Директива 91/439, например на високия риск от агресивно поведение от страна на заявителя, тази държава членка не е длъжна да признае свидетелството за управление, издадено по-късно на заинтересованото лице в друга държава членка.

49 Освен това според посоченото правителство, за да може да се признае свидетелство за управление, издадено в друга държава членка след отказ да се издаде първо свидетелство за управление на територията на приемащата държава членка, е необходимо, преди издаването на свидетелството за управление на заинтересованото лице от тази друга държава членка, последната да бъде уведомена от приемащата държава членка за съображенията за отказа да се издаде свидетелство и да провери дали те са отпаднали.

50 Тези доводи не могат да бъдат приети.

51 Всъщност в самото начало следва да се констатира, че макар наистина да е възможно отказът да се издаде първо свидетелство за управление да е обоснован отчасти от поведението на заявителя, този отказ, постановен в рамките на административно производство, не може да представлява — за разлика от хипотезите, предвидени в член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439 и в член 11, параграф 4, втора алинея от Директива 2006/126 — санкция за извършено от заявителя нарушение.

52 Освен това следва да се констатира, че издаването на първо свидетелство за управление може да се откаже по съображения, различни от тези, които обосновават ограничаването, временното отнемане, отнемането или анулирането на свидетелство за управление.

53 В това отношение от четвъртото съображение от Директива 91/439 и осмото съображение от Директива 2006/126 произтича, че тези директиви установяват само минимална хармонизация на националните разпоредби относно изискванията за издаване на свидетелства за управление на моторни превозни средства. Следователно държавите членки могат да оставят в сила или да приемат по-стриктни разпоредби в тази област.

54 Що се отнася до физическата и психическата годност за управление, Съдът подчертава, че макар съгласно точка 5 от приложение III към Директива 91/439 дадена държава членка да може да изисква за всяко издаване на свидетелство за управление по-строг медицински преглед от посочения в споменатото приложение, това не засяга задължението на тази държава членка да

признава свидетелствата за управление, издадени от другите държави членки съгласно тази директива (вж. Решение от 26 юни 2008 г. по дело Wiedemann и Funk, C-329/06 и C-343/06, Сборник, стр. I-4635, точка 53).

55 Следва да се констатира, от една страна, че предложеният от германското правителство подход предполага проверка на съображенията, които не са взети предвид в Директива 91/439 или Директива 2006/126 и поради които дадена държава членка е отказала да издаде свидетелство за управление, за да се определят онези от тях, въз основа на които тази държава членка може да откаже да признае свидетелство за управление, издадено впоследствие в друга държава членка. По този начин възможността държава членка да откаже да признае свидетелство за управление, издадено в друга държава членка, би зависела от значимостта на съображението, което не е взето предвид в Директива 91/439 или Директива 2006/126 и въз основа на което е отказано издаване на първо свидетелство за управление в първата държава членка. Доколкото липсват указания в този смисъл в директиви 91/439 и 2006/126, подобен подход не следва да се възприема.

56 От друга страна, ако се позволи на приемащата държава членка да не признае свидетелство за управление, издадено в друга държава членка, по съображение че на притежателя на това свидетелство е отказано издаване на първо свидетелство за управление в първата държава и че държавата членка на издаване не е проверила дали съображенията за посочения отказ са отпаднали, би се оказало, че държавата членка, която е установила най-стриктните условия за издаване на свидетелство за управление, може да определя минимума от изисквания, които другите държави членки ще трябва да спазват, за да може издадените от тях свидетелства за управление да бъдат признати на нейна територия.

57 В този контекст е важно да се припомни, че да се приеме, че дадена държава членка има право да се основава на националните си разпоредби, за да не допусне за неопределен период от време признаването на валидността на дадено свидетелство, издадено в друга държава членка, би означавало да се отрече самият принцип на взаимно признаване на свидетелствата за управление, който е ключов за системата, въведена с Директива 91/439 (вж. в този смисъл Решение от 29 април 2004 г. по дело Kapper, C-476/01, Recueil, стр. I-5205, точка 77 и Определение от 28 септември 2006 г. по дело Kremer, C-340/05, точка 30).

58 От всички гореизложени съображения следва, че отказът да се издаде първо свидетелство за управление не може да се приравнява на хипотезите, предвидени в член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439 и член 11, параграф 4 от Директива 2006/126, в които е възможно държавата членка да не признае свидетелство за управление, издадено в друга държава членка.

59 С оглед на гореизложеното на първия въпрос следва да се отговори, че разпоредбите на член 1, параграф 2 във връзка с член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439, както и на член 2, параграф 1 във връзка с член 11, параграф 4 от Директива 2006/126 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат правна уредба на приемаща държава членка, съгласно която последната може да откаже да признае на своя територия свидетелство за управление, издадено в друга държава членка, когато приемащата държава членка не е предприемала спрямо притежателя на това свидетелство нито една от мерките по член 8, параграф 4 от Директива 91/439 или член 11, параграф 4, втора алинея от Директива 2006/126, но е отказала да му издаде първо свидетелство за управление по съображението, че съгласно правната уредба на тази държава той не отговаря на физическите и психологическите изисквания за безопасно управление на моторно превозно средство.

По втория и третия въпрос

60 С втория и третия си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали разпоредбите на член 1, параграф 2 във връзка с член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439, както и на член 2, параграф 1 във връзка с член 11, параграф 4 от Директива 2006/126 трябва да се тълкуват в смисъл, че също не допускат отказ за признаване като посочения в предходната точка, от една страна, когато освен това се установи — въз основа на информация от държавата членка на издаване, съобщена не пряко, а само опосредено, под формата на основано на информация от държавата членка на издаване съобщение от другиго, по-специално от службите на посолството на приемащата държава членка в държавата членка на издаване, — че към момента на издаване на свидетелството за управление притежателят на това свидетелство не е отговарял на условието за обичайно пребиваване по смисъла на член 7, параграф 1, буква б) от Директива 91/439 или член 7, параграф 1, буква д) от Директива 2006/126, и от друга страна, когато формалните изисквания за издаването му в държавата на издаването наистина са изпълнени, но се установи, че заявителят е пребивавал в последната държава членка с единствената цел да придобие посоченото свидетелство за управление.

61 Трябва да се напомни, че както поддържа германското правителство, неспазването на условието за обичайно пребиваване по смисъла на член 7, параграф 1, буква б) от Директива 91/439 може само по себе си да обоснове отказа от страна на държава членка да признае свидетелство за управление, издадено от друга държава членка (вж. Решение от 13 октомври 2011 г. по дело Apelt, C-224/10, Сборник, стр. I-9601, точка 34).

62 Всъщност от практиката на Съда следва, че член 1, параграф 2, член 7, параграф 1, буква б), както и член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439 допускат приемащата държава членка да откаже да признае на своя територия свидетелство за управление, издадено в друга държава членка, когато е установено — не в зависимост от информация от приемащата държава членка, а въз основа на посочване в самото свидетелство за управление или на друга неоспорима информация, произхождаща от държавата членка на издаване, — че не е спазено условието за обичайно пребиваване, предвидено в член 7, параграф 1, буква б) от Директива 91/439 (вж. в този смисъл Решение по дело Wiedemann и Funk, посочено по-горе, точка 72, както и Решение по дело Grasser, посочено по-горе, точка 33).

63 Както Съдът вече е постановил в точка 33 от Решение по дело Grasser, посочено по-горе, в това отношение е без значение обстоятелството, че приемащата държава членка не е предприела спрямо притежателя на свидетелството каквито и да било мерки по смисъла на член 8, параграф 2 от посочената директива.

64 Тези съображения важат и за член 2, параграф 1 и член 11, параграф 4 от Директива 2006/126, когато става дума за неизпълнение на условието за обичайно пребиваване.

65 Както произтича от точка 46 от настоящото решение, това изключение от задължението за признаване без формални изисквания на свидетелствата за управление, издадени в държавите членки, което уравновесява принципа на взаимно признаване на свидетелствата за управление с принципа за безопасност на движението по пътищата, не може да се тълкува разширително, без да се изпразни от всякакво съдържание принципът на взаимно признаване (вж. в този смисъл Определение по дело Wierer, посочено по-горе, точка 52).

66 Ето защо възпроизведеното в точка 62 от настоящото решение изброяване на източниците на информация, на които приемащата държава членка може да се основе, за да откаже признаването на свидетелство за управление, издадено в друга държава членка, без да използва

механизмите за взаимопомощ или процедурите за обмен на информация, предвидени в член 12, параграф 3 от Директива 91/439 и член 15 от Директива 2006/126, е ограничително и изчерпателно (вж. в този смисъл Определение по дело Wierer, посочено по-горе, точка 53).

67 За да може да се квалифицира като неоспорима информация, произхождаща от държавата членка на издаване, която сочи, че притежателят на свидетелството за управление не е пребивавал обичайно в последната държава към момента на издаването на свидетелството му, е важно информацията да изхожда от орган на посочената държава членка.

68 За случая в главното производство от гореизложените съображения следва, че ако разполагат с неоспорима информация от чешките органи, която сочи, че г-н Akyüz не е пребивавал обичайно на територията на Чешката република към момента, в който тази държава членка му е издала свидетелството за управление, германските органи имат право да откажат да признаят това свидетелство. Принципът на взаимно признаване не допуска отказ, основан на каквато и да било друга информация (вж. в този смисъл Определение по дело Wierer, посочено по-горе, точка 59).

69 В това отношение не е изключено за такава информация да се приемат данните, получени от органите, водещи регистрите на населението в държавата членка на издаване (Определение по дело Wierer, посочено по-горе, точка 61).

70 Обратно, обясненията или информацията, предоставени от притежателя на свидетелство за управление в хода на административното или съдебното производство в изпълнение на задължение за съдействие, което му е наложено по силата на националното право на приемащата държава членка, не могат да се квалифицират като неоспорима информация, произхождаща от държавата членка на издаване, която сочи, че притежателят на свидетелството за управление не е пребивавал обичайно в последната държава към момента на издаването на свидетелството му (Определение по дело Wierer, посочено по-горе, точка 54).

71 Обстоятелството, че информацията е съобщена от държавата членка на издаване на компетентните органи на приемащата държава членка не пряко, а само опосредено, под формата на съобщение от другиго, само по себе си не може да изключи възможността тази информация да се смята за информация от държавата членка на издаване, доколкото произхожда от орган на последната държава.

72 Следователно, както поддържат германското правителство и по същество Комисията, фактът, че компетентните органи на приемащата държава членка използват представителството си в държавата членка на издаване, за да получат такава информация от компетентните органи на държавата членка на издаване, сам по себе си не изключва възможността тази информация да се смята за информация от последната държава.

73 Запитващата юрисдикция трябва да провери дали информацията, получена при условия като разглежданите в главното производство, може да се квалифицира като информация от държавата членка на издаване.

74 Ако е необходимо, запитващата юрисдикция трябва също така да провери тази информация и да прецени дали представлява неоспорима информация, която сочи, че притежателят на свидетелството за управление не е пребивавал обичайно на територията на държавата членка на издаване към момента на получаването на това свидетелство за управление.

75 При посочената преценка на информацията от държавата членка на издаване, с която разполага, запитващата юрисдикция може да вземе предвид всички обстоятелства по делото пред нея. По-конкретно, тя може да вземе предвид евентуалното обстоятелство, че съгласно информацията от държавата членка на издаване притежателят на свидетелството за управление

е бил на територията на тази държава само за много кратък период и е установил напълно фиктивно пребиваването си на нейна територия с единствената цел да избегне прилагането на по-стриктните условия, предвидени за издаването на свидетелство за управление в държавата членка на действителното му пребиваване.

76 Трябва обаче да се подчертае, че доколкото е присъщ за упражняването на правото на свободно движение и пребиваване на територията на държавите членки, предоставено на гражданите на Съюза с член 21, параграф 1 ДФЕС и признато в директиви 91/439 и 2006/126, фактът, че притежателят на свидетелство за управление е установил мястото си на пребиваване в определена държава членка с цел да ползва предимствата на по-малко ограничителна уредба на условията за издаване на свидетелство за управление (вж. по аналогия Решение от 9 март 1999 г. по дело Centros, C-212/97, Recueil, стр. I-1459, точка 27), сам по себе си не позволява да се установи неизпълнение на условието за обичайно пребиваване, предвидено съответно в член 7, параграф 1, буква б) от Директива 91/439 и в член 7, параграф 1, буква д) от Директива 2006/126 — неизпълнение, което обосновава отказа на държава членка да признае свидетелство за управление, издадено в друга държава членка.

77 С оглед на гореизложеното на втория и третия въпрос следва да се отговори, че разпоредбите на член 1, параграф 2 във връзка с член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439, както и на член 2, параграф 1 във връзка с член 11, параграф 4 от Директива 2006/126 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат правна уредба на приемаща държава членка, съгласно която последната може да откаже да признае на своя територия свидетелство за управление, издадено в друга държава членка, когато въз основа на неоспорима информация от държавата членка на издаване е установено, че към момента на издаване на свидетелството за управление притежателят на това свидетелство не е отговарял на условието за обичайно пребиваване, предвидено в член 7, параграф 1, буква б) от Директива 91/439 и член 7, параграф 1, буква д) от Директива 2006/126. В това отношение обстоятелството, че информацията е съобщена от държавата членка на издаване на компетентните органи на приемащата държава членка не пряко, а само опосредено, под формата на съобщение от другиго, само по себе си не може да изключи възможността тази информация да се смята за информация от държавата членка на издаване, доколкото произхожда от орган на последната държава членка. Запитващата юрисдикция трябва да провери дали информацията, получена при условия като разглежданите в главното производство, може да се квалифицира като информация от държавата членка на издаване, както и ако е необходимо, да провери посочената информация и да прецени, като вземе предвид всички обстоятелства по делото пред нея, дали тя представлява неоспорима информация, която сочи, че притежателят на свидетелството за управление не е пребивавал обичайно на територията на последната държава към момента на издаване на свидетелството му за управление.

По съдебните разноски

78 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

1) Разпоредбите на член 1, параграф 2 във връзка с член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439/ЕИО на Съвета от 29 юли 1991 година относно свидетелствата за управление на моторни превозни средства, както и на член 2, параграф 1 във връзка с член 11, параграф 4 от Директива 2006/126/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от

20 декември 2006 година относно свидетелствата за управление на моторни превозни средства трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат правна уредба на приемаща държава членка, съгласно която последната може да откаже да признае на своя територия свидетелство за управление, издадено в друга държава членка, когато приемащата държава членка не е предприемала спрямо притежателя на това свидетелство нито една от мерките по член 8, параграф 4 от Директива 91/439 или член 11, параграф 4, втора алинея от Директива 2006/126, но е отказала да му издаде първо свидетелство за управление по съображението, че съгласно правната уредба на тази държава той не отговаря на физическите и психологическите изисквания за безопасно управление на моторно превозно средство.

2) **Посочените разпоредби в тяхната взаимовръзка трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат правна уредба на приемаща държава членка, съгласно която последната може да откаже да признае на своя територия свидетелство за управление, издадено в друга държава членка, когато въз основа на неоспорима информация от държавата членка на издаване е установено, че към момента на издаване на свидетелството за управление притежателят на това свидетелство не е отговарял на условието за обичайно пребиваване, предвидено в член 7, параграф 1, буква б) от Директива 91/439 и член 7, параграф 1, буква д) от Директива 2006/126. В това отношение обстоятелството, че информацията е съобщена от държавата членка на издаване на компетентните органи на приемащата държава членка не пряко, а само опосредено, под формата на съобщение от другиго, само по себе си не може да изключи възможността тази информация да се смята за информация от държавата членка на издаване, доколкото произхожда от орган на последната държава членка.**

Запитващата юрисдикция трябва да провери дали информацията, получена при условия като разглежданите в главното производство, може да се квалифицира като информация от държавата членка на издаване, както и ако е необходимо, да провери посочената информация и да прецени, като вземе предвид всички обстоятелства по делото пред нея, дали тя представлява неоспорима информация, която сочи, че притежателят на свидетелството за управление не е пребивавал обичайно на територията на последната държава към момента на издаване на свидетелството му за управление.

Подписи